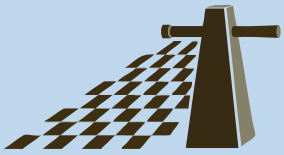

Terugkeren naar de Heemkunde-site kan via de *Terugknop*.

U vindt de *terugknop* bovenin uw scherm, meestal uiterst linksboven.

75

Nieuwsbrief

Heemkunde Boxtel

Heemkunde Boxtel

1941

2016

12 maart 2016

75 jaar Heemkunde Boxtel

*22 maart
Heemkundelezing*

maart 2016

'Slag van Leckerbeetje'

lezing door Frans van Eekelen,
dinsdag 22 maart 2016, om 20.00 uur
in Zaal De Adelaar, Baroniestraat 75 Boxtel

De Slag van Leckerbeetje (1600) ofwel HOOGE MOET, SELDE GOET

Een tot de verbeelding sprekend duel tussen 20 Franse ruiters en 20 ruiters uit Den Bosch. En dat in het krijgsgeweld van de Opstand. Het zou de meest uitgebeelde oorlogshandeling worden van de gehele Tachtigjarige oorlog. Een kleurrijke lezing vol avontuur, wraak, spanning en drama. Met schilderijen en prenten en ook nog wat geschiedenis en achtergronden.

Bijzonder is dan, dat 24 jaar later in 1624, tijdens het beleg van Breda, de zoon wraak ging nemen op zijn vader.

Hebt u ooit van de Slag van Leckerbeetje gehoord? Nee? Toch hangen in veel musea in Nederland en daarbuiten schitterende schilderijen van dit ruitergevecht. De Slag van Leckerbeetje op de Vughtse heide in februari 1600 wordt wel het laatste middeleeuwse ruitergevecht genoemd. Dit georganiseerde duel tussen twee grote groepen ruiters, de een aan Spaanse zijde, de andere aan Staatse kant, zou uitgroeien tot de meest bekende en uitgebeelde slag uit de Nederlandse Opstand. Een heuse 'cause célèbre'. Maar er was meer. Het verhaal over dit ruitervedstrijd bevat elementen van eer en moed, loyaliteit en trouw, verraad en verlies, zij en wij. Het gevecht kende helden en lafaards. De Slag van Leckerbeetje kon zo een spiegel zijn van de gehele Opstand van de Nederlanden tegen de Spaanse overheersing. Vele uitbeeldingen, vele verhalen, vele mythen, maar wat is er nu werkelijk gebeurd? Waarom moest er 24 jaar later wraak genomen worden?

Frans van Eekelen (1948) is als historicus altijd bezig met geschiedenis.

Naast lezingen en publicaties kwam in 2014 zijn eerste boek uit, over zijn geboortestad Steenberg. Dit boek, *De Vloek van de Zeemeerminnen*, was het resultaat van meer dan een jaar onderzoek. Ook het tweede boek, *De Slag van Leckerbeetje*, is het resultaat van uitvoerig bronnenonderzoek. Hij deed onderzoek in musea en prentenkabinetten en maakte gebruik van literaire bronnen. Het is een zoektocht, die door menig geschiedkundige of cultuurliefhebber met genoegen zal worden gadeslagen.

De slag van Leckerbeetje, schilderij eigendom van H. Hartparochie Boxtel. foto: Rini van Oirschot

Voorzitter Heemkunde Boxtel kijkt terug op 75 jaar heemkundegeschiedenis

Onze vereniging is in 1941 opgericht, als eerste in heel Brabant. Voor het oprichten waren twee bijeenkomsten nodig. In eerste instantie werd geprobeerd een Buxtelse afdeling binnen Brabantia Nostra op te richten. Met een onafhankelijke vereniging heeft men de juiste keuze gemaakt, want al in 1951 is Brabantia Nostra opgeheven. Onze vereniging heeft een respectabele leeftijd bereikt, en is na al die jaren nog steeds gezond en actief.

Naast de traditionele lezingen en excursies, zijn er de laatste jaren veel evenementen en exposities georganiseerd. Het aantal boeken waar heemkundigen aan meegewerkt hebben is de laatste jaren ver boven de 60 gestegen. Naast genealogie en archiefonderzoek is er een actieve archeologische groep bezig. En op internet bezitten we de omvangrijkste website van alle kringen in Brabant. Er zijn plannen gemaakt om voor de derde keer het menu en de voorkant van de website te vernieuwen. Daarmee kunnen we de veelheid aan onderwerpen straks weer overzichtelijk presenteren.

In de pers, op lezingen en tijdens evenementen ziet u vaak de voorzitter het woord voeren, terwijl in de praktijk veel activiteiten door de leden van de vereniging georganiseerd worden. Binnen en buiten het bestuur zijn tientallen mensen actief op vele fronten.

En dat maakt Heemkunde Boxtel tot een zeer veelzijdige en gezellige vereniging.

De vereniging is opgericht om de geschiedenis van Boxtel en omgeving te bestuderen. Het is bijzonder dat we inmiddels ook terug kunnen kijken op 75 jaren van verandering binnen onze eigen club.

Al 75 jaar vervult de Heemkunde Boxtel een voortrekkersrol binnen de ruim 100 Brabantse Heemkundekringen. Dat bleek ook weer toen het bestuur onlangs sprak met redacteuren van het tijdschrift "In Brabant". Dit prachtige tijdschrift is mooi, boeiend en voor heemkundigen extra goedkoop. Het blad verdient nog meer abonnees, dus doe ik hier een oproep om het cadeau te geven aan uw familie en vrienden. Het komende nummer bevat een artikel over ons 75 jarig jubileum, en alle leden van onze vereniging krijgen het jubileumnummer als cadeautje toegezonden.

Uit tevredenheidsonderzoeken van de afgelopen jaren is duidelijk geworden dat de moderne mens plezieriger woont, als hij weet hoe zijn voorouders hier woonden en werkten. Gemeenschappelijke verhalen en foto's bevorderen de "sociale cohesie" in een straat en wijk.

De afgelopen 75 jaar, maar ook in de toekomst, blijft het vooral: vrijwilligerswerk voor en door veel mensen. Dat is een feest waard, daarom nodig ik u graag allen uit om dit samen te komen vieren op 12 maart in de Adelaar...

Dik Bol, voorzitter

Feest 75 jaar Heemkunde Boxtel

Op bladzijde 6 van deze nieuwsbrief vindt u meer informatie over het feest ter gelegenheid van 75 jaar Heemkunde Boxtel.

'Ze heeft de juiste heemkundementaliteit'

Hanneke van der Eerden, 25 jaar heemkundesecretaris

Midden jaren '80 word ik benaderd door de toenmalige secretaris van de heemkundekring Evert Meijs om mee te denken over een heemkundeperiodiek. Dat initiatief gaat niet door, maar ik word wel heemkundelid. Een van mijn eerste bijeenkomsten is het 45-jarig jubileum, met een historische terugblik door Piet Dorenbosch en een grote heemkundekwis. En die wordt door mij gewonnen.

Daarop vraagt de heemkundevoorzitter Jan Spoorenberg of ik belangstelling heb om het heemkundebeestuur te versterken. Met een volle baan, een studie en een gezin met kleine kinderen is mijn enthousiasme lauw, maar ik word overgehaald om een keer een bestuursvergadering bij te wonen. Daar word ik verwelkomd met 'Welkom aan onze nieuwe secretaris!' En 'Nee hoor, het kost bijna geen tijd'.

De reden dat ik nu stop komt voort uit de confronterende vraag tijdens een bestuursvergadering: wat is er gedaan tijdens het 50-jarig jubileum? Ik ben het enige bestuurslid dat het nog weet!

Het jubileum in 1991 is een van de eerste zaken die op mijn bestuurspad komt. Onze leden krijgen het jubileumboekje 'Omkijken naar de toekomst' en het feestprogramma biedt een vertelster, een volksmuziekgroep, worstenbroodjes, erewijn en de oude heilgroet Edele Brabant Were Di. De kort daarvoor overleden oprichter en oud-voorzitter Piet Dorenbosch wordt hierbij node gemist. Dorenbosch, die eerder over mij zei: 'Ze heeft de juiste heemkundementaliteit'.

En wat doet een secretaris zoal? Voor het contact met onze leden worden elk jaar zo'n 7 nieuwsbrieven gemaakt en verstuurd. Dat is 175 nieuwsbrieven in die 25 jaar, maar ook 175 lezingen, waarvoor 175 sprekers benaderd moeten worden. Het leeuwendeel heb ik in die 25 jaar op me genomen, daarbij dankbaar plukkend uit mijn netwerk. De uitnodigingen voor deze lezingen, toen nog convocaties genoemd, worden tot 1991 getypt en gestencild. Maar de computer doet zijn intrede en de tijd is rijp voor WP en lettertype Courier. Duizenden nieuwsbrieven heb ik gekopieerd en gevouwen, en duizenden enveloppen van een adressticker voorzien. De Kerstdagen ben ik altijd nuttig doorgekomen, want dan gaat ook de nieuwjaarswens als extraatje in de envelop. De nieuwsbrieven worden zoveel mogelijk aan huis bezorgd, want dat spaart de postzegels uit. Voor het rondbrengen worden de kinderen van de bestuursleden ingezet! Deze heemkundetraditie is een blijvertje: het mag niks kosten.

Met de komst van e-mail worden de nieuwsbrieven steeds uitgebreider, in fullcolour uitgevoerd, en digitaal verstuurd. Ondertussen ontvangen de meeste leden onze berichten -snel en goedkoop- digitaal.

We hebben een mooie website en we kunnen tevreden vaststellen dat onze lezingen zeer goed bezocht worden.

De afgelopen 25 jaar heb ik het leeuwendeel georganiseerd van de kleine regio-excursies en de bus-excursies, die ons naar verdere oorden voeren. Voor elke excursie wordt door de reiscommissie achter de schermen en ter plaatse veel voorbereidingswerk verzet: VVV's in en uit, kerken en musea selecteren, plaatselijke gebakspecialiteiten voorproeven.....

Veel onzichtbare tijd gaat zitten in het onderhouden van contacten met gemeente en andere overheidsinstellingen, en met onze overkoepelende organisatie Brabants Heem, Erfgoed Brabant, heemkundekringen en andere Brabantse culturele instellingen. Een hele reeks boekpresentaties, lezingen, symposia, inspiratiebijeenkomsten, en kennisuitwisselingen is in die 25 jaar gepasseerd. En wie goed is leg ik meteen vast om een lezing voor onze heemkundekring te geven.

En natuurlijk is de heemkundesecretaris ook een vraagbaak voor ieder in en buiten Boxtel met historische vragen.

Een heemkundeclub moet toch minstens één traditie in ere houden: ons presentieboek, waarin u trouw elke lezing uw aanwezigheid affekent. En het bestuur heeft besloten dat we die traditie erin houden! Belangrijk vind ik het om tijdens de lezingen bij de deur te staan om u welkom te heten of een goede thuiskomst te wensen. En ik ben meteen een korte lijn voor uw vragen, op- en aanmerkingen.

We zijn trouw, heel trouw: in die 25 jaar heb ik slechts drie voorzitter meegemaakt in het bestuur, namelijk Jan Spoorenberg, Hans Pel en Dik Bol. We vergaderen ongeveer zeven keer per jaar, dat komt in 25 jaar toch neer op zo'n 175 avonden. We vergaderen om de beurt bij een bestuurslid thuis, want, inderdaad, het mag niks kosten! En het is gezellig.

Een bijkomende secretariaatsklus is het bijhouden van de ledenadministratie. We hebben de afgelopen 25 jaar een vrij constant en trouw ledenbestand gehad, ergens tussen de 130 en 160 leden. Daarbij wil ik wel aantekenen dat het werkelijk aantal veel hoger ligt, omdat we een partnerlidmaatschap hanteren: uw partner is ook altijd welkom op onze bijeenkomsten en bij de excursies.

Met veel leden heb ik in de loop der jaren een heel warme band opgebouwd. Ik koester de mensen waar ik nooit tevergeefs een beroep op doe, en dat zijn er heel veel. In de loop der jaren horen daar ook verliezen bij als dierbare leden wegvallen. Om er enkele te noemen, met weemoed: Gied Segers, Piet Rood, Wim Aarns. Maar ik koester vooral de leuke contacten, de gezelligheid, de vriendschap van al die lieve leden. Bedankt daarvoor.

En het secretariaat kost inderdaad bijna geen tijd, want wat je graag doet.....

Hanneke van der Eerden, secretaris

Lid van Heemkunde Boxtel, waarom toch?

Toen wij in 1973 in Boxtel kwamen wonen, wisten we dat dit een door het spoor prima ontsloten dorp was met ook veel andere voorzieningen. We wandelden er een keer doorheen; het leek ons nogal een straatdorp. De jaren daarvoor kende ik het alleen van het er langs suizen met de trein. Ik werkte net bij de provincie en vanuit Boxtel zou ik alle kanten op kunnen als het in de Bossche toren toch niet zo interessant zou zijn als verwacht. Maar ik heb daar echter nog ca. 35 jaar mogen werken. Ik was weer terug in Brabant na mijn leerzame werkplaats bij de gemeente Rotterdam.

Na een splinternieuwe woning te hebben betrokken in waterig Oost, werd het tijd om Boxtel beter te leren kennen. Die forse wateroverlast was een prima opstap om de mensen in de buurt te leren kennen, maar ook het gemeentebestuur. Samen actie voeren, ja gezellig. Geef een buurt een probleem en dan lukt dat wel. Maar om de Boxtelse samenleving beter te leren kennen werd het toch zaak om me wat meer te verdiepen in de geschiedenis van Boxtel.

Nou, daarvoor bestond blijkbaar al sinds jaar en dag de Heemkundige Studiekring voor Boxtel en omgeving. Daar ben ik toen lid van geworden; ik schat in 1974, een dertig jaren oud. Terugziend is het vrij bijzonder dat je je al zo jong aanmeldt bij zo'n nogal vergrijzende club. Jonge leden hebben we altijd weinig gehad; die hebben ook minder verleden om over te praten dan die ouderen. Jongeren kijken naar de toekomst en ouderen naar het verleden? Nee zo eenvoudig ligt dat niet. Ik kan jongere belangstellenden in het Boxtels verleden zeer aanraden om al vroeg lid te worden; dan wortel je toch steviger in Boxtel.

Ik heb zo samen met mijn vrouw heel veel lezingen en excursies mee mogen maken. Wat is er mooier dan mensen met verve een verhaal te horen en te zien houden? Uiteraard toen nog verluchtigd met dia's. Taalkunstenaren en vorsers in ons gezamenlijk verleden spreken mij aan. Voorzitter Piet Dorenbosch kon er wat van, maar ook voor zijn opvolgers heb ik steeds bewondering gehad. Wat een inzet en kunde en dat alles als vrijwilligers.

Als je je zo thuis voelt binnen zo'n vereniging, dan is het niet vreemd dat je je aanmeldt bij een verzoek om aanvulling van het bestuur. Ik ben daar nu meer dan tien jaar lid van en ik moet zeggen we doen en lachen veel.

Kortom het was goed dat ik jong in een oude club stapte.

Gerard Buiks, bestuurslid

Op excursie in 2015 naar het Belgische Diest met op de achtergrond twee stadsgidsen

Heemkunde Boxtel viert feest En alle Heemkundeleden zijn uitgenodigd

12 maart 1941, Piet Dorenbosch richt de Heemkundige Studiekring voor Boxtel en omgeving op. Aanvankelijk bestaat het ledenbestand uit de gegoede burgerij en geestelijkheid. Elk lustrum wordt herdacht met een historische beschouwing over typisch Boxtelse onderwerpen door de voorzitter. We zijn tenslotte een studiekekring! Met toespraken, liedjes en een diner wordt in 1966 het 25-jarig jubileum gevierd. Piet Dorenbosch blikt nog eens terug bij het 40 en 45-jarig bestaan.

In 1991 vieren we het 50-jarig jubileum in zaal De Adelaar. Daar zijn we sindsdien voor onze lezingen gebleven, en vieren daarmee nu ons zilveren Adelaarjubileum. In de jaren die volgen is de kring meegegroeid: er komen meer leden, en we veranderen de naam in Heemkundekring Boxtel.

12 maart 2016, weer tijd voor een feestje met onze leden. Met toespraakjes, terugblikken en liedjes maakt -ondertussen- Heemkunde Boxtel er een gezellige middag van. Het bestuur heeft op de feestmiddag ook een mooi cadeau voor onze leden. Maar we vragen ook een cadeau aan u. Op ons wensenlijstje staan nieuwe leden en u maakt ons heel gelukkig als u een nieuw lid werft.

Uitnodiging

VIER MET ONS MEE

FEESTMIDDAG VOOR EN DOOR LEDEN

HEEMKUNDE BOXTEL BESTAAT 75 JAAR

Zaterdag 12 maart 2016

Van 13.00 uur tot 17.00 uur

Zaal de Adelaar in Boxtel

Onze heemkundeleden met partner zijn welkom op dit gezellig samenzijn, met koffie, gebak, hapje en drankje

Wel even aanmelden via secretaris@heemkundeboxtel.nl of 0411-684586

*Piet Dorenbosch
medeoprichter
Heemkunde Boxtel*

Feest 75 jaar Heemkunde Boxtel

Wie is wie?

We doen nogmaals een beroep op uw medewerking! Op 12 maart 2016 zal de Heemkundekring stil staan bij het 75 jarig jubileum. Voor het feest zijn we op zoek naar uw jeugdfoto. Het aanbod tot nog toe is 'bedroevend'.

We maken een scan van uw originele foto, die u direct terug krijgt. Of u levert hem digitaal aan via e-mail redactie@heemkundeboxtel.nl. Liever geen babyfoto.

Lezing 13 maart in het MUBO

Op 13 maart 2016 om 11.15 uur verzorgt Christ van Eekelen, in het MUBO aan de Baroniestraat, een lezing in het kader van 75 jaar Heemkunde Boxtel. U kunt zich aanmelden op info@muboboxtel.nl

Het wordt een interactieve, virtuele, historische wandeling door de straten van oud-Boxtel. Het is niet alleen Christ die aan het woord is. Van u wordt ook uw medewerking verwacht. U gaat, met alle aanwezigen, herinneringen ophalen aan oude straatbeelden, verdwenen panden en veranderde etalages. U bent van harte welkom. Voor deze 'lezing' betaalt u €3,50 aan het MUBO. Dat is inclusief een bezoek aan de tentoonstelling 75 jaar Heemkunde Boxtel.

We wandelen van de Rechterstraat naar de Markt. Herkent u nog iets van de Rozemarijnstraat?

Hier is ook het een en ander veranderd!

We draaien ons helemaal om.

Zaal De Adelaar

Café De Adelaar aan de Baroniestraat

Lambertus Adelaars

Sinds 1991 houdt Heemkunde Boxtel haar lezingen in Zaal De Adelaar in de Baroniestraat. Ook de feestmiddag, ter gelegenheid van het 75 jarig jubileum wordt hier gevierd. We zijn er best trots op, dat we al 25 jaar 'thuis' zijn bij de Adelaar. Dat zijn toch (25 jaar x 7 lezingen x 40 aanwezigen) 7000 kopjes koffie.

Waar komt de naam 'Cafe de Adelaar' vandaan? Van Lambertus Adelaars, geboren 19 oktober 1860 te Asten. Gehuwd op 17-10-1899 te Boxtel met Maria Margaretha van Eijndhoven, geboren omstreeks 1861 te Boxtel. Hij was de eerste uitbater en naamgever van Café de Adelaar aan de Baroniestraat te Boxtel dat in 1905 werd gebouwd. Hij was ook de eerste dirigent van het in 1901 opgerichte H. Hartkoor. Op 4 mei 1909 overleed Lambertus op 48 jarige leeftijd in Boxtel.

Tentoonstelling 75 jaar Heemkunde Boxtel

Palmpaasoptocht

Al tijdens de eerste bijeenkomst van de heemkundeleden, in maart 1941, wisselt men van gedachten over het inmiddels in Boxtel verdwenen palmpaasgebruik, waarbij het met name gaat over de vraag wie van de leden zich nog herinnert hoe een palmpaasstok er uit zag.

Meteen na de heropricting, begin 1945, houdt voorzitter Piet Dorenbosch een lezing over oude volksgebruiken, waarbij ter illustratie een "Boxtelse palmestok" wordt vertoond, vervaardigd door Mej. Vekemans. Penningmeester Jan Groos bevestigt dat dit inderdaad het model van de palmpaasstok is zoals die rond 1890 (hij was toen 7 jaar) in Boxtel algemeen in gebruik was. Ook herinnert hij zich dat een van de attributen, de zogenaamde Boxtelse koningsring, een ware lekkernij vormde.

Al in 1945 bekijkt men of en in welke vorm de palmpaasstok als volksgebruik in ere kan worden hersteld, waarbij het plan wordt opgevat om de palmpaasstok in de etalages van de plaatselijke bakkers ten toon te stellen.

Wellicht is de naoorlogse distributie en voedsel-schaarste voor de Heemkundekring aanleiding geweest om zich in 1946 te verdiepen in de "Brabantse eetgewoonten" waarbij het onderzoek zich uiteraard toespitst op Boxtel en omgeving. Daarbij stelt men vast dat de Boxtelse koningsringen, die eertijds de palmpaasstok sierden, grote gesuikerde krakelingen waren die omstreeks de eeuwwisseling voor 60 cent per pond werden verkocht. Bakker Sjefke van der Meijden in de Rechterstraat was een specialist in koningsringen. Hij hield het recept geheim. In het kader van het onderzoek naar Brabantse eetgewoonten weet de Heemkundige studiekering het receptenboekje van Sjefke van der Meijden te achterhalen, waarbij men onder het hoofdstuk "Boxtelsche Bakkerij" een recept vindt dat mogelijk betrekking heeft op deze koningsringen.

In 1948 zijn het enkele jeugdverenigingen waaronder de welpen die, daartoe gestimuleerd door de Heemkundekring, een bescheiden palmpaasviering houden, maar tot een openbare optocht komt het voornog niet. Dat gebeurt pas in 1960, als de Heemkundige Studiekering voor Boxtel en omgeving van gemeentewege officieel toestemming krijgt tot het organiseren van een openbare palmpaasoptocht.

Op 10 april van dat jaar trekt voor het eerst een kleurrijke stoet door Boxtel, waarin kinderen meelopen met een feestelijk versierde palmpaasstok, getooid met koningsringen en een haantjepik.

Daarmee is een oude traditie op initiatief van de Heemkundige studiekering in ere hersteld en is dit stukje volkscultuur tot op de dag van vandaag een van de hoogtepunten op de plaatselijke activiteitenkalender.

Zomerexcursies

In het Museum Boxtel vindt u een compleet overzicht van alle excursies. Hieronder vindt u een paar bijzonderheden.

Aantal zomerexcursies: 67

Verste bestemming: Münster: ca. 221km (via Anholt)

Langste excursie (in km): 1962: ca. 460km (van Boxtel naar Geilenkirchen, naar Aldenhoven, naar Düren, naar Schloss Augustusburg bij Brühl, naar Zülpich, naar de Rurtalsperre Schwammenauel bij Heimbach, ten slotte via Heerlen terug naar Boxtel)

Excursie met de meeste afzonderlijke doelen: 1969: 8 doelen (Beek, de Voerstreek, Sint-Pieters-Voeren, Moresnet, de Abdij van Val-Dieu, Aubel, Battice en de Wesertalsperre bij Eupen)

Meest bezochte bestemming: Heerlen: 6 bezoeken (1960 twee maal, 1962, 1964, 1980 en 1988)

Meest bezochte eetgelegenheden: Restaurant *Kruidenlucht* in Casteren: 5 bezoeken (2006, 2007, 2009, 2011 en 2012)

Bestuursleden in 75 jaar

Een vereniging kan niet zonder bestuur.

Wist u dat Heemkunde Boxtel in 75 jaar 38 bestuurders heeft gehad?

Annie van de Laar, Antoon van den Braak, Antoon van Helmond, Bernard Zuure, Christ van Eekelen, C. Jansen, Dik Bol, Evert Meijs, Frank van Doorn, Frans Tillie, Frans van Susante, Frits Beelen, Gerard Buiks, Gied-Segers, Hanneke van der Eerden, Hans Pel, Henriëtte Hendriks, Jan Clercx, Jan Groos, Jan Spoorenberg, Jan van Erp, Joop Schuller, Leo van de Langenberg, Marianne de Man, Martien Dijstelbloem, Nellie van den Brandt, Piet de Boer, Piet Dorenbosch, Piet Prince, Ruud van Nooijen, Teun Smits, Tini Schellekens, Toon van Aarle, Toos van Haaren, Toos van Susante, Victor Tilmann, Wil Doyen, Wim van den Broek

Antoon van den Braak is 52 jaar bestuurslid geweest, van 1998 tot 2000.

Op de thee bij Hermine en Toos van Haaren

De niet meer zo heel jonge Hermine en Toos zijn al jaren lid van Heemkunde Boxtel. "Ik zou het echt niet weten", zegt Hermine. "Ik denk, dat ik in de jaren 60 lid ben geworden." "En ik waarschijnlijk kort daarna", vult Toos aan. Om precies te zijn: Hermine is in 1961 lid geworden en Toos in 1975. Echter Toos ging in 1971 al mee op excursie, vermeldt het archief. "H.P. van Haaren met twee dochters", staat er te lezen. Toos is ook bestuurslid geweest en hield de ledenadministratie bij.

Ze weten zich beiden nog best veel te herinneren van hun lidmaatschap van Heemkunde Boxtel, of zoals die vroeger heette: 'Heemkundige studiekering voor Boxtel en omgeving'. Hun vader, de onderwijzer H.P. van Haaren, was al sinds de oprichting in 1941 lid van de Heemkundekring, vertelt Hermine. "Als 13-jarige hoorde ik al de verhalen van papa over de Heemkunde. Ik vond dat toen al heel interessant." Toos was ook al vroeg betrokken bij het organiseren van de excursies. "Daar heb ik nog leuke herinneringen aan", zegt ze. "Ja", zegt Hermine en schiet smakelijk in de lach. "Dominee Voorthuizen was fan van Toos". Toos inspecteerde altijd de toiletten tijdens de voorbereiding van een excursie, want die moesten netjes en schoon zijn als de Heemkundefleden daarnaartoe moesten.

"Ik weet nog", zegt Toos, "dat we heel vroeger naar 'werkkampen' gingen. Op de fiets. We gingen dan met enkele leden van de Heemkundekring op de fiets naar St. Oedenrode, Aarle-Rixtel of een andere plaats. Daar ontmoetten we dan andere Heemkundekringen. Er werd dan veel over Brabant gesproken. De heer Burgers, de latere burgemeester van 's-Hertogenbosch, was oh zo blij, dat Noord-Brabant niet werd opgedeeld in twee provincies. We sliepen dan bij Heemkundefleden thuis. Het was 's avonds altijd net carnaval. Zo veel plezier hadden we dan".

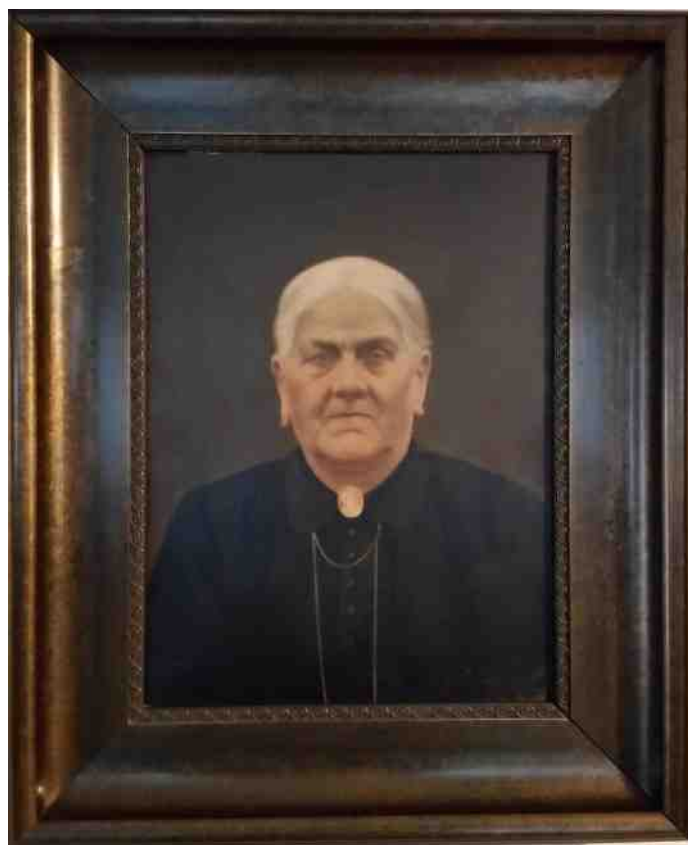
"Wij zijn altijd lid gebleven van de Heemkundekring, omdat we een enorme belangstelling voor de Boxtelse geschiedenis hadden en hebben en omdat het altijd gezellig was. Er was altijd een fijne sfeer." "Ik weet nog", zegt Toos, "dat onze huidige voorzitter, Dik Bol, lid geworden is van de Heemkundekring. Ik bracht op een dag de convocaties voor een heemkundelezing rond en belde ook aan op het adres waar kort daarvoor nog het heemkunde lid Pieta van Hoogerwou van Liempt woonde. Toen ik aanbelde deed een voor mij onbekende man open en ik zei tegen hem, dat ik een uitnodiging voor een lezing van de Heemkundekring had en vroeg hem of hij misschien lid wilde worden. Dik Bol vertelde me, dat de vorige bewoner het als een voorwaarde had gesteld, om lid te worden van de Heemkundekring, anders kon hij het huis niet kopen".

"Vroeger zijn we altijd meegegaan als er een excursie georganiseerd werd. Een van de mooiste vind ik toch wel Deventer", zegt Toos. "Maar het zilverstadje Schoonhoven was ook heel mooi", vult Hermine aan. Vroeger werden de excursies altijd op de dinsdag van de kermis georganiseerd. Maar dat is nu nou niet meer. "Ik weet nog", zegt Toos, "dat we een keer bij de voorbereidingen van een excursie naar Witlich, in Duitsland, op de terugweg waren verdwaald. Ik was toen samen met Jan en Toos Clercx en Frans van Susante. Wat hebben we toen een plezier gehad".

"Ik heb nog wel een leuke wetenswaardigheid", zegt Hermine. "Wij hebben bijna 79 jaar in hetzelfde huis gewoond, maar toch in drie verschillende straten. Vóór de oorlog woonden wij in de Kloosterstraat. In de oorlog werd dat de Jan Kruijzenstraat en na de oorlog de Prins Hendrikstraat nr. 33". Nu wonen onze Heemkundefleden al weer een tijdje in Selissen in appartementencomplex 'De Ridder'.

Oh ja, ik zou het bijna vergeten. Ik was daar eigenlijk omdat Hermine reageerde op de oproep in de nieuwsbrief. Ze heeft namelijk een schilderij van Peinture Bogaerts. Het is een portret van haar oma. Anna Catharina Beukenex-Spooren (Helvoirt 1853 - Boxtel 1934)

Christ van Eekelen, bestuurslid

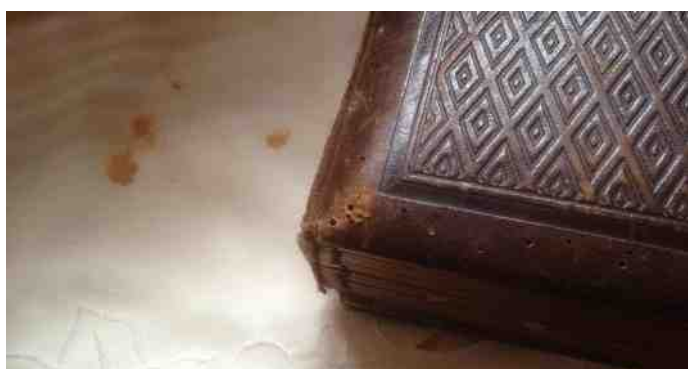
Anna Catharina Beukenex-Spooren

Liefdewerk voor oud papier

In de afgelopen 75 jaar heeft Heemkunde Boxtel de nodige primeurs gekend. Dit jubileumjaar staan we daar natuurlijk uitgebreid bij stil. Eén van die primeurs is de Eerste Hulp Bij Opruimen, waarbij heemkundigen zich beschikbaar stellen om hun deskundig oog te laten gaan over zolder- en huisruimingen om te bekijken of er tussen het afval-in-spe toch nog waardevolle spullen of boeken tevoorschijn komen die gerust nog een ronde langer mee mogen.

Het vergt soms enige improvisatie om te garanderen dat die geredde spullen ook daadwerkelijk behouden blijven. Een voorbeeld waar de laatste tijd sprake van is, is het invriezen van boeken. Normaal gesproken lijkt dat alleen een goed idee na een achtste of negende glas, maar ook in nuchtere staat valt er iets voor te zeggen. Onvermijdelijk hebben veel boeken, vergeten in een doos op zolder of in de schuur, jarenlang blootgestaan aan de tand des tijds, of letterlijk aan die van papiervisjes en houtwormen. In een aangetast boek blijft dit vraatzuchtige ongedierte vrijwel continu actief, zodat het zonder professionele behandeling als reddeloos verloren moet worden beschouwd. Erger nog, dergelijke boeken moeten op grote afstand worden gehouden van versere boeken, voordat de rest van de kast, en het hele huis, aangetast is.

Gelukkig zijn er wel degelijk – weliswaar meer prozaïsche – methoden voorhanden om heemkundig interessante en waardevolle boeken alsnog te redden. Eén daarvan is invriezen. Verpakt worden de boeken wekenlang in een vrieskist gelegd, waar de temperatuur het belangrijkste werk doet. Na soms decennialange omzwervingen, over de roerige wateren van de twintigste eeuw, liggen ze daar dan, tussen de erwten en de schnitzels, een paar weken af te koelen. Vreemde blikken wanneer iemand achteloos de vriezer opentrekt, maar er wordt belangrijk werk verricht.

Een weer ontdoode bladzijde uit het fotoboek van familie De Visser.

Lucia Johanna Paddenburg, de 'kouwe kant' van de familie De Visser, geb. 17-8-1859 te Den Haag.

Huwde op 25-10-1893 in Boxtel met Antonius Petrus de Visser.

Uiteindelijk worden de boeken langzaam 'ontdood': van belang is het dan, dat het langzaam gebeurt en uiteraard dat de boeken op geen enkele wijze aan vocht blootstaan. Zelfs dan is het nog niet uitgesloten dat het ongedierte het heeft overleefd. De weer op kamertemperatuur gebrachte boeken worden leeg geklopt, want de houtwormen zijn tot het laatste moment actief geweest en veroorzaken poeder, waar ze hun weg door de kaff hebben gegeten. Zodra het boek daarna 'leeg' is, wordt het overeind gezet op een lichte ondergrond. Als daarna nog poeder tevoorschijn komt, kan het boek het beste terug naar de vrieskist. Als ze maar lang genoeg zijn ingevroren, kunnen de aangetaste boeken voor gered worden verklaard, en kunnen ze weer mee tot minstens het 100-jarig jubileum.

Frank van Doorn, bestuurslid

Effe voorstellen: het nieuwste bestuurslid

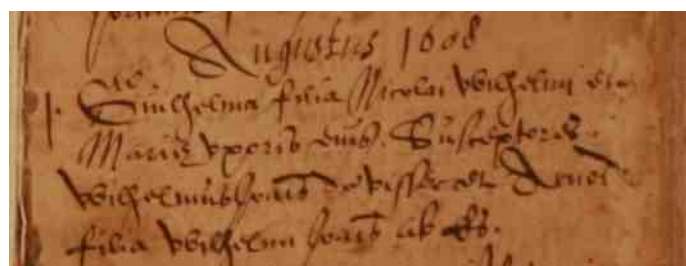
Als nieuwste bestuurslid van Heemkunde Boxtel wordt natuurlijk van mij verwacht, dat ik me voorstel. Dat doe ik graag. Ik ben Wilbert Steenbakkers en inmiddels 43 jaar jong / oud. Ik werk bij *d'n Organon* in Oss (combibaan chemisch analist / project leider) en ben ook in Oss woonachtig, maar kom oorspronkelijk uit het mooie ... Liempde.

Geboren in Boxtel, (ja, in Liempt was geen ziekenhuis en een Bosschenaar wilden mijn ouders niet. Ambtshalve ben ik dus wel een Boxtelaar, maar veel last heb je daar gelukkig niet van) heb ik om precies te zijn 7 weken in Boxtel "gewoond", in het ziekenhuis dus. Daarna, weer ambtshalve, althans dat zegt mijn persoonskaart, naar Liempde verhuisd. Hier heb ik tot mijn 33e gewoond. Omdat ik in Oss werkte, vond ik het op den duur een beter idee om dichterbij het werk te gaan wonen. Zodoende ben ik in Oss terecht gekomen, waar ik met veel plezier woon. Nog even dan, want ik ga over ruim een maand verhuizen naar het nog steeds zo mooie Liempde. Back to the roots, zeg maar.

Naast mijn hobby's reizen, talen en lekker een avond niets doen is er ook interesse voor heemkunde, die is ontstaan uit een andere hobby: genealogie (stamboomonderzoek). De interesse voor heemkunde is breed, hoewel mijn grootste interesse toch wel ligt bij de mensen, zeg maar de namen en rugnummers. Want een gebouw of streek kan nog zo mooi zijn of een spannende geschiedenis hebben; het zijn de mensen, die voor een spannende geschiedenis zorgen. Wat ik dus feitelijk doe, is naast een drukke baan en een privéleven, al ruim 12 jaar onderzoek naar de bevolking van Liempde en Boxtel. En dan besla ik een zo groot mogelijke periode, ruwweg van zo vroeg als mogelijk (zeg maar vóór 1600) tot nu en later. Al deze gegevens verwerk ik in een computerprogramma, waarbij gezinsverbanden zichtbaar worden. En neem

van mij aan, we zijn allemaal familie van elkaar! Momenteel heb ik ruim 150.000 personen gekoppeld, maar dit zullen er zeker meer dan 250.000 worden. Zoveel ooms, tantes, neefjes en nichtjes, je zou ze maar op de koffie krijgen! Dit onderzoek brengt me door het hele land (en daarbuiten). Gelukkig kan tegenwoordig veel via internet gezocht worden, dat scheelt een heleboel reistijd.

Natuurlijk doe ik dit onderzoek niet alleen, ik word hierbij ook geholpen en help anderen weer. Zo vindt er een intensieve samenwerking plaats met het BHIC, de heemkunde van Liempde en van Boxtel en een man genaamd Jan Toirkens. Deze Jan transcribeert (vertaalt) de oude boeken die geschreven zijn in het Oudnederlands van o.a. Liempde en Boxtel, waarna ze als digitaal bestand beschikbaar komen. Hiervoor maak ik (en anderen) foto's van de boeken, die naar hem opgestuurd worden. Mooi detail: Jan woont in Chili. Dus een hele wereldreis voordat het klaar is. Wat klaar is, wordt weer gepubliceerd op o.a. de

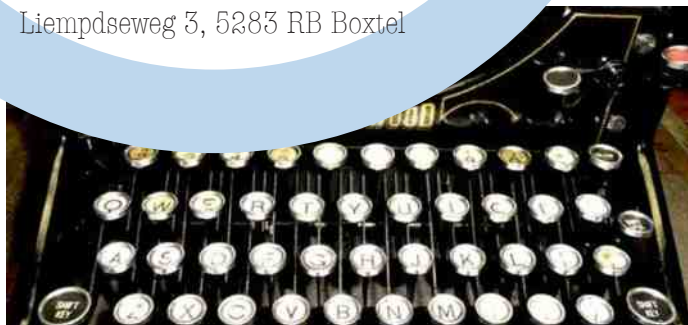
website van het BHIC en van Heemkunde Boxtel. Voor dit onderzoek heb ik me verdiept in Oudnederlands schrift en ik moet ook een beetje latijn kennen. Dit in verband met het kunnen lezen van b.v. de doopboeken van de kerk. Deze interesse voor taal is doorgeslagen naar inmiddels het 5e jaar les in Chinees en sinds vorige maand les in Russisch. Naast het Engels en Duits, dat ik spreek, is dat een mooi pakket, zeg maar.

Om af te sluiten: in het najaar geef ik een lezing over mijn onderzoek. Komt allen en verdiep je in de mensen die er voor gezorgd hebben dat wij hier zijn.

Wilbert Steenbakkers, bestuurslid

Indien onbestelbaar:
Liempdseweg 3, 5283 RB Boxtel

U wilt een stukje schrijven!

U mag zelf ook kopij aanleveren voor een van de volgende nieuwsbrieven. Lever uw tekst aan als Word-bestand en voeg daar eventuele foto's bij (graag in 300 Dpi)

Colofon

VOORZITTER:

Dik Bol
Stationsstraat 45
5281 GB Boxtel
telefoon: 0411-616763
E-mail: voorzitter@heemkundeboxtel.nl

PENNINGMEESTER:

Nellie van den Brandt- Boselie
Fellenoord 18
5281 CB Boxtel
E-mail: penningmeester@heemkundeboxtel.nl
telefoon: 0411-678303
rek.nr.: NL79 RABO 0128712880
f.n.v. Heemkundekring Boxtel

SECRETARIS EN LEDENADMINISTRATIE:

Hanneke van der Eerden
Liempdseweg 3
5283 RB Boxtel
telefoon: 0411-684586
website: www.heemkundeboxtel.nl
E-mail: secretaris@heemkundeboxtel.nl

REDACTIE:

Hanneke van der Eerden
Christ van Eekelen

REDACTIEADRES:

Liempdseweg 3
5283 RB Boxtel
E-mail: redactie@heemkundeboxtel.nl

Ledenactiviteiten in 2016

- Zat 12 maart** – Feestmiddag 75-jarig jubileum
- Zon 13 maart** - Lezing Christ van Eekelen in het MUBO
- Di 22 maart** – Lezing Frans van Eekelen, Slag van Lekkerbeetje
- Di 26 april** – Lezing Dik Bol, 150 jaar Stationsstraat
- Zat 14 mei** – Excursie klooster Velp
- Zat 10 en zondag 11 september** – Open Monumentendag
- Zat 24 september** – excursiereis
- Di 27 september** – Lezing Wilbert Steenbakkers, Genealogische database
- Di 25 oktober** – Filmavond Hans van Liempt en Guus Bekooy, 'oorlogsverhalen'
- Di 29 november** – Lezing Wim Coolen - restauratie van schilderijen

Het secretariaat in andere handen

Hanneke van der Eerden gaat het secretariaat, na 25 jaar, per 13 maart 2016, overdragen aan Christ van Eekelen. Hanneke is sinds 1986 heemkundelid en werd in 1991 secretaris. Hanneke zal zeker nog actief blijven in de reiscommissie en als redacteur van de nieuwsbrief.

Christ van Eekelen werd in 2006 lid van Heemkunde Boxtel en is o.a. actief als beheerder van de film- en fotobank en deelnemer van de werkgroep Pierre Janssen.

Christ neemt ook de ledenadministratie van Hanneke over.

Excursie klooster Velp

U kunt zich al opgeven voor een excursie op 14 mei naar het klooster in Velp. U wordt vanaf 14.00 uur rondgeleid door pater Hans de Visser. Opgave bij het secretariaat. Geef ook aan of u wil rijden en of u plaatsen in uw auto over heeft, zodat er iemand kan meerijden of dat u zelf met iemand wil meerijden.